

Az észak-nyugati Gerecse jellegzetes szerkezeti vonásai

Gáspár Emese - Zajacz Zoltán - Kovács István - Benkó Zsolt - Pocsai Tamás

(ELTE Általános és Történeti Földtani Tsz.)

A Gerecse nyugati részére leginkább a triász végétől a krétáig képződő elsősorban karbonátos és törmelékes üledékes kőzetek a jellemzőek. E képződményeket helyenként negyedidőszaki lösz és folyami üledék borítja.

A terület nyugati része a mezozoikum során kiemelt hát volt, ahol kondenzált, hiányos rétegsor található, míg ugyanekkor a keleti rész alkotott, amit a folyamatos rétegsorok is igazolnak.

A területen két jellegzetes szerkezeti irány figyelhető meg: a közel észak-déli csapású, nyugat felé dőlő normál vetők és az uralkodóan északnyugat-délkeleti csapású oldalelmozdulások. A normál vetők működése a késő liászban a rétegsor félárkok menti ismétlődését eredményezték. Az oldalelmozdulások kréta - terciér korúak és az említett normál vetőknél később alakultak ki.

A karbonátos összletek kibillenése a liász utánra tehető.

Már korábbi térképezések is kimutattak kaotikusan elhelyezkedő (Dachsteini Mészkö) kőzetblokkokat (Gyökér-völgy, Hosszú-vontató), azonban- szemben a korábbi tektonikus szemlélettel- településük és megjelenésük alapján olisztolitokként értelmeztük őket. Megjelenésük feltehetően a késő-liász és késő jura szerkezeti mozgásokhoz köthető.

A nagy területen végzett részletes földtani térképezés, a terület felépítése, a nyugati rész kiemelt volta, a kelet, délkelet felé folyamatossá és egyre vastagabbá váló medence rétegsorok alapján azt mondhatjuk, hogy a terület a jura- kréta folyamán egy délkelet felé mélyülő medencét képviselt.